

OHJEITA TUOMASMESSUN KOKOAJALLE/JUONTAJALLE

Tuomaspappi kutsuu messun kokoajan tehtävänsä ja sopii hänen kanssaan/ilmoittaa hänelle, kuka messussa saarnaa ja kuka toimii liturgina. Samalla sovitaan, onko messulla erityinen teema tai yhteistyötaho kirkkovuoden aiheen lisäksi. Kokoaja on vastuussa messun suunnittelusta ja toteutuksesta yhdessä tiiminsä kanssa ja toimii messussa juontajana.

Kokoaja etsii työparikseen esirukousjohtajan, jonka tehtävät on kuvattu omassa ohjeessa. Tuomaskanttori ilmoittaa kokoajalle, ketkä ovat messun musiikinjohtaja ja kuoronjohtaja (tai kokoaja voi kysyä sitä tuomaskanttorilta). Kokoaja ottaa hyvissä ajoin (noin kuukautta ennen messua) yhteyttä liturgiin, saarnaajaan, esirukousjohtajaan ja musiikinjohtajaan ja sopii heidän kanssaan yhteisen suunnittelukokouksen ajankohdan. Tuomaspapin voi myös kutsua kokoukseen.

Messulle, jossa on kokematon tai uusi juontaja/yhteistyötaho, on nimetty koordinaattori, joka saapuu kirkolle hyvissä ajoin auttamaan kokoajaa ja esirukousjohtajaa käytännön asioissa. Tarvittaessa hän voi myös auttaa messun valmistelussa etukäteen. Koordinaattorin yhteystiedot saa Tuomasyhteisön toimistosta.

Kokoaja rekrytoi tiimiinsä ehtoollis- ja rukousavustajat sekä tekstien lukijat. Lisäksi tulee hankkia kaksi kolehdin laskijaa sekä messujatkojen avustajia. Kokoaja toimii esirukousjohtajan kanssa omaa messuaan edeltävässä Tuomasmessussa isäntänä/emäntänä kirkon eteisessä. Jos olet ensi kertaa kokoajana, niin seuraa jossain edeltävässä messussa kokoajan toimia ja osallistu alkupalaveriin. Näin messun osat ja tehtävät tulevat sinulle tutuiksi. Kokoaja on myös tervetullut kuukausittain pidettävään messukokoukseen ennen ja jälkeen oman messunsa. Kokouksesta saa apua ja tukea messun valmisteluun ja siellä käsitellään toteutuneita messuja. Messukokous järjestetään kuukauden toisena tiistaina klo 17.30 Agricolan kirkon kahvilassa.

MESSUN SUUNNITTELU JA VAPAAEHTOISTEN REKRYTOINTI

Suunnittelukokous pidetään noin 2 viikkoa ennen messua. Kokoaja toimii kokouksen vetäjänä. Kokouksessa tutustutaan kirkkovuoden kyseisen sunnuntain teemaan ja messun mahdolliseen muuhun aiheeseen, ja keskustellaan messun sisällöstä ja kulusta. Kokouksen voi pitää missä vain, myös Tuomasyhteisön toimistolla, jolloin pitää sopia sisäänpääsystä etukäteen (lähetä tieto ajankohdasta ja sovi sisäänpääsystä sähköpostilla: toimisto@tuomasmessu.fi) Tämän dokumentin lopussa on ehdotus suunnittelukokouksen rungoksi (liite 1).

Messun toimittajien rekrytointi

Kokoajan tiimissä tulee olla vähintään 14-16, juhlapyhinä ja erityismessuissa mielellään 18 rukous- ja ehtoollisavustajaa saarnaaja ja liturgi mukaan luettuna (yksi enemmän, jos saarnaaja on maallikko), 2 kolehdinlaskijaa ja 2 tekstinlukijaa. Jos haluat etsiä osan henkilöistä itse, merkitse näiden kohdalle rekrytointilistaan "varattu", jotta vältytään päällekkäisiltä ilmoittautumisilta. Kokoajan tiimin rekrytointilista löytyy eteisen infotiskin kansiosta. Messujen yhteydessä ihmiset voivat ilmoittautua messun tehtäviin. Kotisivujen kautta ilmoittautujista saat tiedot Tuomastoimistosta, ja sinä vahvistat heille mahtuvatko he mukaan. Rekrytointilistan täyttymistä on hyvä seurata. Jos se ei ala täytyä, on syytä aloittaa aktiivinen rekrytointi (sähköpostitse, tekstiviesteillä ja puhelimitse) viimeistään viikko ennen messua. Varsinkin pappeja on hyvä etsiä jo aikaisemmin. Kokoajana voit hyödyntää rekrytoinnissa suhteita omaan paikallisseurakuntaasi ja muihin omiin verkostoihisi. Uudet ihmiset ovat tervetulleita!

Rukous- ja ehtoollisavustajiksi voit rekrytoida pappeja, diakoneja ja diakonisseja sekä maallikoita, joilla on Tuomasyhteisön rukous- ja ehtoollisavustajakoulutus. Pappien ja koulutettujen maallikoiden yhteystietoja voit kysyä tuomastoimistolta. Pyritään rekrytoimaan niin, että ehtoollisenjakopariksi tulee pappi + jakoluvan saanut maallikko, mikäli pappien rekrytointi tuottaa vaikeuksia, voi olla myös maallikkopareja.. Lukijoina mielellään mies ja nainen.

MESSUN VALMISTELU JA TOTEUTUS

Messua edeltävällä viikolla

Kun olet viikkoa aiemmin emäntänä/isäntänä, tarkista tiimisi rekrytointitilanne kansioista. Ota kansioista lista mukaasi, ja lisää siihen netin kautta tulleet ilmoittautumiset. Voit myös täyttää kaikki tiedot koneella netistä löytyvään pohjaan. Jos on vielä tarvetta rekrytoinnille, ja tarvitset tässä apua ota yhteys tuomasoppiin ja/tai koordinaattoriin.

Valmistele puheenvuorosi (alkujuonto, kolehtipuhe ja ohjeistus ehtoolliselle sekä loppujuonto +1 ähettäminen) kirjallisesti. Tavoitteena on, että kukin puheenvuoro mahtuu 2 minuuttiin. Pyri puheenvuoroissasi selkeyteen ja keskity olennaiseen. Välittömyys ja henkilökohtaisuus puhuttelevat. Sovi kolehtijuonnon sisällöstä tuomasopin kanssa.

Messut radioidaan ja videoidaan, joten pidä huolta, että messu ei turhaan pitkity. Ilmoita tekstinlukijoille luettavat tekstit ja ohjeista, mitä ennen ja jälkeen lukemisen sanotaan.

Lähetä rekrytoimillesi ihmisille torstaina tai perjantaina muistutus siitä, että he ovat lupautuneet tehtäviin ja kutsu heidät kirkolle viimeistään klo 17.15, jotta ovat paikalla kun ennen messua pidettävä alkukokous klo 17.30 alkaa. Pyydä ilmoittamaan, jos on tullut este tai saapuu myöhässä. Huolehdi, että jokainen löytää tehtävänsä ohjeet ja lukee ne ennen messua. Lue myös itse ohjeet niihin tehtäviin, joita et tunne.

Messupäivänä ennen kuin tulet kirkolle

Täytä ehtoollisen jakoparikartta valmiiksi. Kartan saat messukansioista tai voit tulostaa sen netistä.

- ehtoollisen jakoparien paikat ovat E1 – E 9
- liturgi ja saarnaaja jakavat yleensä paikoilla E2 ja E3
- alkoholiton viini jaetaan paikoilla E4 (edessä) ja E5 (takana)
- jos toimitaan kahdeksalla jakoparilla, jätetään jakopaikka E1 (edessä kuoron puolella) pois
- jos toimitaan vain seitsemällä jakoparilla, jätetään myös paikka E5 (alkoholiton takana) pois
- laita ensikertalaiselle tai harvoin käyvälle kokenut henkilö pariaksi.

Printtaa myös mukaasi Tuomasmessun kulku –dokumentti, johon olet lisännyt messupalaverissa sovitut tiedot musiikista ja teksteistä sekä omat juontosi.

Kirkolla messupäivänä

Ole kirkolla viimeistään klo 16 ja esittäydy suntioille ja käy tervehtimässä musiikinjohtajaa, kuoronjohtajaa ja äänentoistovastaavaa. Sovi tehtävänjaosta vielä tarvittaessa esirukousjohtajan ja koordinaattorin kanssa. Laita jakoparilista esille sakastia vastapäätä olevalle ilmoitustaululle ja alba-huoneeseen. Järjestä kuori (VOI OLLA MYÖS KOORDINAATTORIN TEHTÄVÄ, TAI YHDESSÄ HÄNEN KANSSAAN)

- 18 tuolia suorakaiteen muotoon, niin että kastemaljan molemmin puolin on neljä tuolia,
- kirjojenjakajat tuo virsi- ja laulukirjat
- tuolijonon päähän kuoron puolelle tyhjät saviastiat tuohuksia ja mansetteja varten sekä kolehtikori (löytyvät alttarikaapista 8)
- jalka risti-ikonia varten alttaripöydän oikealle puolelle (kirkkosalista katsoen)
- jos olette sopineet paranemisen kehästä rukousjohtajan kanssa, nosta 8 mustaa tyyny saarnatuolin viereisen seinä viereen pinoon
- tarkista suntion kanssa, että ehtoollisenjako- ja täyttöastioita on alttarilla oikea määrä
- vie kaksi tuolia taakse molemmin puolin pääovia rukouskeskustelua varten. Auta esirukousjohtajaa muissa järjestelyissä, jos tarpeen.
- toivota ehtoollisavustajat tervetulleiksi heidän tullessaan ja ohjaa heidät alba-huoneeseen, josta löytyvät albat ja papeille ja diakoneille stolat.

- toivota saarnaaja ja liturgi tervetulleiksi ja ohjaa heidät sakastiin. Saarnaaja saa alban ja stolan ja liturgi alban ja kasukan sakastista.
- sovi loppujuontosi paikka liturgin kanssa (yleensä Herran siunauksen jälkeen)
- sovi saarnaajan kanssa, haluaako hän lukutelineen. Jos haluaa, hae lukutelineenä käytettävä nuottiteline varastosta.
- käy tekstinlukijoiden kanssa läpi heidän tehtävänsä
- ota mahdollinen kolehtipuheen pitäjä vastaan ja ohjaa hänet alkupalaveriin, kannusta osallistumaan prosessioon ja pyydä istumaan messussa lähellesi.
- pidä tarvittaessa liturgin, saarnaajan, tekstinlukijoiden ja kolehtipuheen pitäjän kanssa n. klo 17.10 mikrofonin käytön kokeilu. Mikrofoni on langaton ja sitä voi ja saa käyttää ilman jalkaa.
- jos joudut jättämään pois jonkun jakopareista (esim. äkillisten peruutusten vuoksi), informoi siitä esirukousjohtajaa ja suntioita, koska asia vaikuttaa heidän tehtäviinsä. Jos tehtäviin ilmoittautumisissa on sekaannuksia, pyri joustavuudella siihen, että jokaiselle löytyy joku tehtävä. Koordinaattori auttaa tässä. Viime hetken peruutuksia saattaa tulla, mutta älä huolestu, kirkkosalista löytyy aina tekijöitä kaikkiin tehtäviin. Koordinaattori auttaa tässäkin.

Ole luottavaisella mielellä, kaikki saadaan valmiiksi ennen messua! Alkupalaveri Café Agricolassa klo 17.30, kesto n. 15 minuuttia Palaveriin osallistuvat kaikki messun toteuttajat, jotka eivät ole sillä hetkellä jo tehtävissä. Kokoajana vedät palaverin. Kaikki messun toteutuksessa mukana olevat esitellään tai mainitaan etu- ja sukunimeltä ja käydään läpi tarvittavat käytännön asiat. Rauhallinen ja ystävällinen ilmapiiri tukee ensikertalaisia. Lopuksi hiljennytään rukoukseen, jonka kokoaja ja/tai esirukousjohtaja aloittaa ja liturgi lopettaa. Siinä välissä on aikaa vapaalle rukoukselle. Tämän dokumentin lopussa on ehdotus palaverin rungoksi (liite 2).

Messussa

Mene ennen messun alkua istumaan vasemmalle etupenkkiin niin, että sinulla on näköyhteys alttarille ja musiikin johtajaan. Ennen messun alkua voi olla musiikkia. Sen loputtua musiikinjohtaja näyttää sinulle, milloin voit mennä eteen pitämään alkujuonnon (n. klo 18.02), jonka tavoitteena on, että messuvieraat tuntevat olevansa tervetulleita.

- toivota messuvieraat tervetulleiksi, myös Radio Dein kuuntelijat, ja myös ne, jotka katsovat messua netistä YouTubesta.
- johdattele lyhyesti muutamalla sanalla messuun ja sen aiheeseen
- esitele messun keskeiset vastuuhenkilöt: saarnaaja, liturgi, esirukousjohtaja, musiikinjohtaja, kuoronjohtaja, äänentoistosta vastaava ja itsesi, messun kokoaja sekä mahdolliset erityisvieraat (esim. musiikissa tai vierailijaryhmät)
- voit kertoa messun aikana päiväkerhotilassa (käynti Cafe Agricolan kautta) toimivasta pyhäkoulusta, Minituomaat 3-12 -vuotiaille
- (kerro mahdollisesta tulkkauksesta: "This Mass is translated into English/Arabic by (tulkin nimi). The headphones are available in the main entrance." Nykyisin tukkaus on vain erityismessuissa, joissa on ryhmä ulkomaisia vieraita.)
- kerro, että messun kulkua voi seurata laulukirjan lopussa olevasta liitteestä
- kerro myös mitä laulukirjaa käytetään, koska radionkuuntelijat saattavat kaivata tätä tietoa
- jos kirkkosali näyttää täydeltä, kehota tiivistämään keskikäytävää kohti.
- jätä mikrofonin eteen
- tarkkaile messun etenemistä ja puutu mahdollisiin poikkeaviin tilanteisiin antamalla apua ja neuvoja messun muille toimittajille. Mieti messun kuluessa, mitä seuraavaksi tapahtuu ja toimi niin, että ei synny pitkiä taukoja, koska ne ovat varsinkin radiokuuntelijoiden kannalta hankalia. Jos kuorissa on esirukouksen aikana rukousavustajia vapaina ja näyttää siltä, että jonottajat eivät heitä huomaa, voit hienotunteisesti ohjata jonottajia vapaille rukousavustajille.
- siirry saarnan jälkeen lausutun uskontunnustuksen loppuessa mikrofonin taakse kolehtijuontoa varten. Ennakoi tilannetta niin, että olet valmiina mikrofonin takana mahdollisimman nopeasti uskontunnustuksen loputtua.

- Kerro puheenvuorossasi, että:
Seuraavan virren/laulun aikana kerätään kolehti Esittele kolehtikohde tai pyydä kolehtipuheen pitäjää kertomaan mihin rahaa tarvitaan ja mitä sillä saadaan aikaan, muutama lause (max. 2 min.), kerro myös että osa kolehdin tuotosta käytetään Tuomasmessun kulujen kattamiseen
Kolehtiin voi osallistua myös pankki- tai luottokortilla kirkon eteisessä ja mobilepay sovellutuksella Tuomasyhteisön puhelinnumerolla
Kolehtivirren/laulun jälkeen käymme viettämään ehtoollista. Alkoholittoman viinin jakopaikat ovat edessä ja takana saarnatuolin puoleisella sivukäytävällä. Kaikki ehtoollisleivät ovat gluteiinittomia.
- Siirrä kolehtivirren alkaessa lukuteline ja mikki sivuun.
- Loppujuonto, lyhyt ja selkeä. Mene liturgin kanssa sovitussa kohdassa edeltävän rukouksen/laulun aikana mikrofonin luo.
Sano lyhyt kiitos messun osanottajille ja sen toimittajille. Kutsu messuvieraat jatkoille kryptaan Muistuta rukous- ja keskustelumahdollisuudesta messun jälkeen. Kutsu tulevien messujen tehtäviin Kerro, että infopöydän luona eteisessä messuemäntä ja -isäntä (esittele nimeltä) ottavat vastaan ilmoittautumisia ja kerro että tehtäviin voi ilmoittautua myös netissä. Mainitse tulevista tapahtumista vain tuomaspapin kanssa sovitut erityistapahtumat ja totea, että muusta toiminnasta saa tietoa osoitteesta tuomasmessu.fi.
- Lausu lyhyet lähettämisen sanat, mikäli juontosi on liturgin siunauksen jälkeen.
 - *Messu on päättynyt. Lähde rauhassa, Kristus kulkee kanssasi.*
 - *Messu on päättynyt. Lähde rauhassa, ilossa ja surussa. työssä ja levossa Kristus on kanssasi.*
 - jotkut muut lähettämisen sanat.
- Osallistu loppuprosessioon esirukousjohtajan parina ja kätele seurakuntalaisia jommalla kummalla sivuovella.

MESSUN JÄLKEEN

Messun päätyttyä

- Kiitä kaikkia vastaan tulevia messun toteutuksessa mukana olleita ☺.
- Osallistu paikkojen järjestelyyn esirukousjohtajan ja koordinaattorin sekä muiden toteuttajien kanssa. Varmista heidän kanssaan, että paikat jäävät kuntoon ja kaikki tavarat on viety omille paikoilleen.
- Palauta kuorissa tuolit, tyynyt ja risti-ikonin jalka entisille paikoilleen.
- Vie ajan tasalle päivittämäsi rekrytointilista infopöydällä olevaan rekrytointikansioon. Tiedot siirretään Tuomasmessun rekisteriin.
- Mene lopuksi kryptaan kahville/teelle levähtämään ja ottamaan vastaan palautetta messusta.
- Kiitä itseäsi ja Taivaan Isää messusta!

Messua seuraavina päivinä

- Lähetä palautetta messukokemuksestasi tuomaspapille (pirjo.kantala (at) tuomasmessu.fi). Voit välittää hänelle myös muilta saamaasi palautetta ja osallistua messua mahdollisesti koskevaan keskusteluun Facebookissa.

Siunausta tehtäväsi, kiitos että otit sen vastaan!

LIITTEET

Liite 1.

Suunnittelukokouksen runko (noin 2 viikkoa ennen messua)

- Messun aihe: yleensä kirkkovuoden kyseisen sunnuntain teema, joka löytyy Evankeliumikirjasta.
- Onko messulla muu teema kirkkovuoden aiheen lisäksi
- Tuleeko messuun mukaan jotain erikoisohjelmaa (tiedottakaa tästä tuomaspapille)

Käytännön asioita:

- Kolehtikohde ja sen esittelijä (tieto tuomaspapilta tai -toimistosta)

Messun kulku

- Käykää messun kulku läpi ja sen mukaisesti tehtävät läpi.
- Tässä voi käyttää apuna netissä olevaa runkoa Tuomasmessun kulku ja sävelmäsarjat .
- Liturgiset sävelmät, mitä käytetään
- Esirukous: Rukousalttarit ja esirukouspyyntöjen kirjoittaminen, lasten rukousalttari, öljyllä voitelu ja siunaus edessä ja takana sekä rukousavustajat kuorissa ja kirkkosalin takaosassa. Paranemisen kehä. Onko jotain muuta rukousjaksoon liittyen. Jos halutaan ideoida jotain uutta, ideat otetaan mielellään vastaan. Tiedottakaa tästä tuomaspapille.
- Synnintunnustusrukous: onko kokoavan rukouksen yhteydessä vai ehtoollisliturgian alussa
- Luettavat tekstit (mikäli saarnaaja ei pääse mukaan, kysy häneltä ennen palaveria): Uuden tai vanhan testamentin lukukappale (Evankeliumikirjasta) ja evankeliumi (Evankeliumikirjasta)
- Saarna noin 12 min.
- Saarnan päätyttyä saarnaaja aloittaa uskontunnustuksen (jos saarnaaja on maallikko, niin liturgi aloittaa)
- Ehtoollisliturgia: Isä meidän -rukous (lausuen vai laulaen), tuleeko lopussa kiitosrukouksen jälkeen ylistyslaulu tai -virsi
- Messun lopussa Herran siunaus (lausuen vai laulaen).
- Musiikki: Keskustelkaa virsi- ja lauluvalinnoista. Voitte esittää toivomuksia musiikinjohtajalle, joka ottaa ne huomioon mahdollisuuksien mukaan. Käytettävä laulukirja. Alkulaulu/virsi, kiitosvirsi, esirukous - laulut rukouksen aikana, rukousten välissä laulettava laulu, päivän/saarna virsi (mikäli saarnaaja ei pääse mukaan, kysy häneltä ennen palaveria ehdotusta), kolehtivirsi/laulu, ehtoollinen: musiikki ehtoollisen aikana, loppulaulu/virsi.
- Muuta messuun liittyvää
- Jos messuun tulee ylimääräisiä ohjelmanumeroita tai muuta erikoista, niin pitää huolta, että messu ei niiden vuoksi kohtuuttomasti pitkity. Tavoitteena on päättää messu viimeistään klo 19.30.
- Rukous on aina paikallaan – kokouksen voi aloittaa ja/tai lopettaa rukouksella.

Liite 2.

Messun alkupalaverin runko (klo 17.30 - noin 17.50 Café Agricolassa)

Toivota kaikki tervetulleiksi ja kiitä, kun saapuivat, esittele itsesi.

Esittele esirukousjohtaja ja pyydä häntä esittelemään tiiminsä (mainitaan ensikertalaiset). Laita tuohukset ja mansetit jakoon (koordinattori hakenut alahuoneeseen kaapista)

Kun esirukousjohtaja on esitellyt oman tiiminsä, esittele oma tiimisi (mainitaan ensikertalaiset).

- liturgi
- saarnaaja
- rukous- ja ehtoollisavustajat jakopareittain
- tekstinlukijat
- musiikinjohtaja + kuoronjohtaja
- äänentoistovastaava ja videoinnista vastaava
- koordinaattori
- kolehdinlaskijat

- messuisäntä ja -emäntä
- keittiön emäntä ja soppasunnuntaista vastaava
- kolehtikohde ja sen esittelijä

Esirukousjakso: Käy läpi lyhyesti esirukousjakson ja siunaamisen käytännöt (keskustelut kuorissa ja takana, siunaus, rippipappi, jälkikeskustelut). Kerro, jos rukousalttareilla on jotain erityisiä aiheita (esim. ajankohtaisen katastrofin uhrien muistaminen).

- pyydä 3 rukous- ja ehtoollisavustajaa siunaajiksi taakse ja pyydä heitä asettumaan niin, että jono muodostuu takapenkkiin selustoille ja keskikäytävälle (näin ruuhka vähenee) ja yksi eteen
- pyydä yksi papeista rippipapiksi
- pyydä kaksi rukousavustajaa keskustelijoiksi kirkon takaosaan
- kuorissa lyhyehkö keskustelu + rukous. Voi pyytää messun jälkeen kirkon etuosaan jatkamaan, jos tuntuu olevan tarve (jälkikeskustelut).
- kysy onko englannin ja/tai ruotsinkielistä rukousavustajaa, jos on, anna kielilippu rintaan ja pyydä esirukousjohtajaa mainitsemaan tästä mahdollisuudesta.

Ehtoollisjakso:

- pyydä 2 rukous- ja ehtoollisavustajaa avustamaan liturgia ehtoollisaineiden valmistelussa
- kuorissa rauhantervehdys sujuvasti ja sen jälkeen kukin pari ottaa ehtoollisastiat
- alkoholitomat paikat (E4 ja E5) ottavat astiat ensin, merkitty kuminauhalla
- Edessä jakavat (paikat E1, E2, E3, E4 ja E9) ottavat astiat kuoron puolelta. Edessä jakavat voivat siirtyä jakopaikoille pareittain.
- Takana jakavat (paikat E5, E6, E7 ja E8) ottavat astiat saarnatuolin puolelta. Takana jakavat siirtyvät jakopaikoille ja takaisin parijonossa keskikäytävää pitkin.

Messun jälkeen:

- liturgi ja saarnaaja kättelevät pääovella, kokoaja ja esirukousjohtaja sivuovilla
- mahdollisimman moni rukous- ja ehtoollisavustaja jää kirkon etuosaan jälkikeskusteluihin
- muistuta, ettei kukaan saa jäädä yksin kirkkoon keskustelemaan (turvallisuussyistä)
- muut vapaaehtoiset auttavat palauttamaan tavarat paikoilleen.

Palaverin loppuksi rukous:

- kokoaja aloittaa + muut + liturgi lopettaa.
- Kehota kaikkia siirtymään kirkkosalin takaosaan kryptan tai pihan kautta odottamaan alkuprosessiota. Kirkon takaosassa tulee noudattaa hiljaisuutta ja jättää tilaa messuun tulijoille.
- Siirry itse paikallesi kirkon etupenkkiin vasemmalle, ota tuohus ja mansetti loppuprosessiota varten.